

Posudek magisterské diplomové práce sl. Barbary Marethové, Vývoj pohřbívání v raně středověkých aglomeracích a lokačních městech na příkladu Žatce, Praha 2006, 73 strany, nestránkovaný katalog a katalog na CD

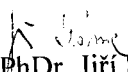
Východiskem autorčiny práce byla pohřebiště a hrobové nálezy zkoumané a učiněné v posledních letech na několika místech v areálu někdejšího přemyslovského hradu Žatce. Podnětem k tamějším výzkumům byly různé stavební aj. práce (především liniové výkopy); poněvadž výzkumy byly prováděny v městské zástavbě, došlo tak k řadě omezení (hřbitovy nebyly zkoumány celé, částečně byly zničeny apod.). Tyto výzkumy a nálezy nebyly dosud odborně zpracovány, takže autorka se musela opírat především o nálezovou dokumentaci. Nedostatkem (za který ovšem diplomantka nemůže) byla i absence antropologických rozborů. I přes tato určitá negativa poskytla žatecká pohřebiště, jež pochází z různých časových období (především z 11. a 12. století a potom ze 13. až 15. století) a z odlišných prostředí (některá obklopovala kostely na dvorcích, jiná byla bezkostelní) řadu cenných poznatků. Jejich význam stoupá zvláště nyní, kdy v Čechách zcela absentuje výzkum soudobých vesnických pohřebišť.

Vedle hrobů v žatecké Masarykově ulici, kde zřejmě byly pochovány popravené osoby, autorka věnovala především pozornost pohřebišťům odkrytým v Dvořákově ulici, na Žižkově náměstí a na Chelčického náměstí. V případě posledně jmenovaného diplomantka věcně diskutuje s názorem vedoucího žateckého výzkumu P. Čechem, že tamější hřbitov obklopoval kostel. Kloní se k názoru, že existence sakrální stavby není v tomto místě přesvědčivě doložena. V následující kapitole rozebírá předměty, které byly v hrobech nalezeny. Vzhledem k mladému původu hřbitovů, bylo těchto památek málo. Za zmínku snad stojí nálezy mincí (na české poměry je jich nebývalý počet) a potom jantarový kroužek, u kterého chemická analýza překvapivě prokázala původ suroviny na Sicílii. V další kapitole autorka analyzuje pohřební rítus (tady bych podtrhl dobře napsanou kapitolku o dětských pohřbech). Ve správné snaze vysvětlit historický význam žateckých raně středověkých pohřebišť přistoupila autorka k stručnému výkladu, co víme o pohřebišťích na jiných soudobých významných přemyslovských hradištích (v Praze, Litoměřicích, Hradci Králové a ve Starém Plzenci). V této souvislosti bych doporučil přihlídnout i k budečskému hradišti (byť to ve sledovaném období bylo významově druhořadé). Tam totiž někdy od sklonku 11. století existoval vedle hřbitova u kostela P. Marie ještě současný druhý hřbitov nekostelní oddělený od prvního mezerou asi 60 metrů. Zatím nevíme, co bylo příčinou tohoto rozdělení. Konečně na budečském hradišti (kde výzkum neomezovala zástavba) byla rovněž prokázána existence

malých skupinek hrobů rozptýlených mezi příbytky. Tento jev, pozorovaný i na jiných místech, byl již také v literatuře sledován (J. Unger, Hroby v intravilánu jako projev změny náboženství, in: Pohanstvo a křesťanstvo, Bratislava 2004, s. 191-199. Nevím, zda něco podobného bylo pozorováno i na Žatci. Názory vyslovené diplomantkou v poslední závěrečné kapitole považuji za uvážené (týkají se např. změn v topografii pohřebišť v raném středověku aj.). K předložené práci nemám žádné kritické výhrady. Autorce bych doporučil větší pečlivost při závěrečné revizi rukopisu (v práci se totiž objevují neopravené chyby).

Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na práce magisterské a proto ji doporučuji k dalšímu řízení.

Praha, 8. září 2006

prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc.